

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea
Metodologiei privind controlul de stat în baza analizei riscurilor
afereent domeniilor de competență ale Agenției Feroviare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului este Cancelaria de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și propus pentru executarea acțiunii nr. 1.1.3 din Programul de dezvoltare a domeniului controlului de stat pentru anii 2025-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 286/2025, care presupune asigurarea planificării efective a activității de control în baza analizei riscurilor, în scopul alinierii și implementării Hotărârii Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Odată cu adoptarea Legii nr. 9/2022 pentru modificarea unor acte normative, lista organelor de control prevăzute în anexa la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (în continuare – <i>Legea nr. 131/2012</i>), începând cu 18 februarie 2024 a fost completată cu un organ nou de control, Agenția Feroviară (în continuare – <i>Agenție</i>). În acest sens, pentru a asigura alinierea și implementarea prevederilor ce se impun la planificarea și efectuarea analizei activităților de control în baza analizei riscurilor, conform competențelor organului de control menționat, este necesară adoptarea Metodologiei specifice. Conform prevederilor Legii nr. 131/2012, analiza riscurilor reprezintă unul din principiile fundamentale de siguranță pe care organele de control și autoritățile implicate direct sau indirect în procesul de pregătire și efectuare a controlului, sunt obligate să-l aplice. Totodată, acest principiu constituie unul dintre cele 12 principii de bune practici ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, 2014 (în continuare – <i>OCDE</i>) care stau la baza viziunilor și a modului de organizare a controlului de stat și a sistemului de punere în aplicare a politicilor din cadrul statelor membre OCDE. Conform acestor principii, controlul de stat trebuie să fie: argumentat, selectiv, centrat pe riscuri și proporțional, coordonat și consolidat (fără dublări), receptiv la comportamentul persoanei controlate, profesionist, desfășurat în mod transparent și previzibil. În context, planificarea controalelor trebuie să fie realizată în baza analizei, conform criteriilor de risc, având scopul ținării argumentate a celui mai mare risc și acoperirea unui volum maxim de riscuri (ca și intensitate și varietate), raportat la un număr minim de întreprinderi. Prin aplicarea analizei riscurilor, autoritatea de control va identifica acei subiecți/agenți economici, activități sau zone ale rețelei feroviare care necesită implicare, în același timp va permite autorității să aloce resurse limitate într-un mod eficient. Astfel, reglementările propuse vor asigura o abordare metodologică, condiții și reguli comune pentru toate organele de control în activitățile de planificare, în același timp fiind asigurată o politică unitară corelată la nivel național.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
Proiectul are scopul alinierii activității Agenției Feroviare la prevederile normelor în vigoare (Legea nr. 131/2012 și Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor), stabilirea criteriilor de risc (obligatorii și specifice) conform domeniilor de competență; asigurarea unei planificări eficiente a activității de control în baza analizei riscurilor; creșterea transparenței și unificarea, uniformizarea procedurilor și a modului de efectuare a controlului de stat în baza analizei riscurilor. Realizarea obiectivelor stabilite va asigura efectuarea planificării efective și eficiente în baza analizei riscurilor identificate, implementarea

normelor generale de către toate organele de control și înregistrarea controalelor în Sistemul Informațional „Registrul de stat al controalelor” întru asigurarea transparenței.
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Metodologiei privind controlul de stat în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență ale Agenției Feroviare, prevede: - identificarea și delimitarea clară a domeniilor și/sau subdomeniilor de activitate, conform Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM-2), acestea fiind: eliberarea autorizațiilor de transport feroviar; autorizarea și certificarea siguranței în domeniul feroviar; supravegherea siguranței în domeniul feroviar; admiterea în circulație și înregistrarea vehiculelor feroviare; certificarea mecanicilor de locomotivă; protecția consumatorilor; activități conexe transportului feroviar; - explicarea expresă a situațiilor și a modului de aplicare a criteriilor de risc în raport cu persoanele supuse controlului, pentru domeniul activității economice; istoricul conformității sau neconformității cu prevederile legislației, dar și cu prescripțiile Agenției; perioada de activitate a întreprinderii; dimensiunea operațională a persoanei supuse controlului; gradul de uzură al materialului rulant, elementelor de infrastructură feroviară, utilajul tehnic și obiecte industriale periculoase; data ultimului control; - stabilirea, gradarea intensității și ponderarea criteriilor de risc; - analizarea petițiilor și luarea deciziilor în raport cu informația prezentată în petiții și reclamații; - întocmirea planului de control în urma evaluării nivelului de risc; - reguli privind crearea și menținerea sistemului de date necesare aplicării criteriilor de risc, precum și prevederi privind pregătirea vizitei de control; - elaborarea, aprobarea, utilizarea listelor de verificare în cadrul controlului de stat și stabilirea cerințelor de reglementare care trebuie incluse în lista de verificare.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Soluțiile propuse în proiect rezultă din discuțiile în cadrul grupurilor de lucru sectoriale, cu organele de control, autoritățile publice și reprezentanții asociațiilor din mediul de afaceri, iar soluții alternative nu au fost identificate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Impactul cel mai evident se extinde asupra activității Agenției Feroviare. Prin adoptarea Metodologiei privind controlul de stat în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de competență, Agenția va trebui să depună efort pentru implementarea și aplicarea noilor reglementări. În acest sens, colectarea informației, analiza în baza criteriilor de risc și planificarea controalelor, elaborarea și utilizarea listelor de verificare, inclusiv înregistrarea în Sistemul informațional „Registrul de stat al controalelor”. Prin alinierea Agenției la regulile de ordin primar, se urmărește și dezvoltarea procesului de planificare care va duce la o eficiență mai înaltă a activității organului de control, fiind distribuit efortul anume pentru a selecta obiectele și persoanele care poartă riscuri mai mari, astfel fiind asigurat un nivel mai înalt de prevenire a potențialelor accidente, încălcări grave și prejudicii pentru persoane, mediu și societate în întregime.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului nu necesită alocarea resurselor financiare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Pentru sectorul privat din domeniul feroviar, planificarea controlului de stat în baza analizei riscurilor va contribui la dezvoltarea controlului echitabil, obiectiv, orientat spre performanță, predictibilitate, focusat pe un număr mai restrâns de obiecte și persoane care poartă un risc sporit. Aplicarea și implementarea normelor, regulilor comune pentru toate organele de control și agenți economici. În acest sens, o planificare eficientă, bazată pe analiza riscurilor va contribui la crearea cadrului de control modern, echitabil, eficient orientat spre prevenire și conformare voluntară.

4.4. Impactul social Planificarea și efectuarea controlului de stat în domeniul feroviar în baza analizei riscurilor presupune prevenirea potențialelor accidente și incidente feroviare (de exemplu: defecțiuni tehnice, întreținere precară, lipsă de instruire etc.). Va fi asigurată siguranța și protecția consumatorilor, reducerea riscurilor de avarie, pierderi de vieți omenești și/sau daune materiale, îmbunătățirea calității serviciilor de transport de călători pe cale ferată. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Implementarea proiectului nu aduce atingere normelor privind domeniul protecției datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Implementarea proiectului nu aduce atingere echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Planificarea controlului de stat în domeniul feroviar, în baza analizei riscurilor, este un instrument esențial pentru protecția și prevenirea potențialelor prejudicii mediului, inclusiv pentru persoanele ce ar putea fi afectate.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE. Proiectul nu are drept scop crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul a fost consultat cu organul de control vizat și reprezentanții asociațiilor mediului de afaceri. Totodată, a fost consultat și aprobat în cadrul ședinței Consiliului național pentru soluționarea disputelor din data de 3 octombrie 2025. În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind elaborarea proiectului a fost publicat pe paginile web oficiale: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15289 și https://gov.md/node/991.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei de către Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În urma aprobării proiectului propus nu vor fi necesare modificări suplimentare ale altor acte normative și nu se propun abrogări de acte normative. Totodată, Agenția va întocmi planul anual de control și va elabora liste de verificare care vor fi aplicate pentru desfășurarea controlului de stat.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
În scopul implementării proiectului propus, Agenția va iniția efectuarea instrucțiunilor interne în modul corespunzător, inclusiv subdiviziunile structurale responsabile de planificarea și monitorizarea performanței, în vederea implementării uniforme și corecte a proiectului.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ Lilia DABIJA